

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

18 septembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:
președinte –Petru Ursache,
judecătorii –Ghenadie Nicolaev și Vladimir Timofti,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocatul Tudor Chirtoacă în numele inculpatului Andrițco Valerian, avocatul Octavian Babără în numele inculpatului Andrițco Roman și avocatul Dariev Boris în numele inculpatului Lipciu Vasile împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 martie 2013 în cauza penală în privința lui

Andrițco Valerian Gheorghe, născut la 14 noiembrie 1952, originar r-nul Orhei, s. Chiperceni, domiciliat or. Orhei, str. Scrisului Latin 6 ap. 34;

Andrițco Roman Valerian, născut la 02 septembrie 1988, originar și domiciliat or. Orhei, str. Scrisului Latin 6 ap. 34;

Lipciu Vasile Serghei, născut la 16 iulie 1985, originar și domiciliat r-nul Orhei, s. Chiperceni;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. 13.11.2009 – 23.04.2010 (prima instanță)*
- 2. 19.04.2012 – 25.03.2013 (instanța de apel)*
- 3. 02.07.2013 – 18.09.2013 (instanța de recurs)*

Asupra admisibilității recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei din 23 aprilie 2010, *Andrițco Valerian, Andrițco Roman și Lipciu Vasile* au fost achitați de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal, din motiv că fapta inculpaților nu întrunește elementele infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală le-a fost înaintată învinuirea lui *Andrițco Valerian, Andrițco Roman și Lipciu Vasile* pentru faptul că ei, în perioada lunilor iulie - august 2009, fiind în complicitate, cît și cu alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală, urmărind un scop de profit și

sustragere a bunurilor altei persoane, amenințându-l cu violența pe Slobodniuc Vladimir, sub un pretext inventat, întru realizarea scopului criminal, exprimat în cererea de a transmite și apoi primirea mijloacelor bănești în sumă de 700 dolari SUA, echivalent a 7 840 lei, susținând, că datorită acțiunilor lui Andrițco Valerian, a fost eliberat din detenție Slobodniuc Vladimir, care a fost condamnat de Judecătoria Orhei în anul 2008 pe art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, cu aplicarea art. 90 Cod penal, apoi pedeapsa, fiind modificată în ordine de apel la Curtea de Apel Chișinău cu aplicarea a 6 luni închisoare și eliberarea de sub arest la 26 februarie 2009 după ispășirea pedepsei.

Astfel, în luna iulie - august 2009, în urma amenințărilor din partea lui Andrițco Roman, Andrițco Valerian, Lipciu Vasile și a altor persoane nestabilite de către organul de urmărire penală, Andrițco Valerian a primit ilegal de la Slobodniuc Vladimir din suma pretinsă de 700 dolari SUA, mijloace bănești ce nu i se cuvin în sumă de 100 dolari SUA, echivalent a 1 120,94 lei și 100 EURO, echivalent a 1 594,53 lei.

La data de 16 august 2009, Andrițco Roman, în complicitate cu Lipciu Vasile și alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală, acționând în scop de profit și sustragere a bunurilor altei persoane, scop pe care îl avea și Andrițco Valerian, lângă lacul situat în s. Andreevca, r-nul Orhei, l-a amenințat cu violență pe Slobodniuc Vladimir, iar Lipciu Vasile i-a aplicat lovituri, provocându-i leziuni corporale fără cauzarea prejudiciului sănătății, pentru ca partea vătămată să-i transmită lui Andrițco Valerian datoria, pe care o are față de ultimul.

La data de 20 august 2009, în jurul orelor 15:30, Andrițco Valerian, fiind în stradă în fața porții imobilului său din s. Andreevca, r-nul Orhei, s-a întâlnit cu Slobodniuc Vladimir, amenințându-l cu violență și a solicitat de la el bani ce nu i se cuvin în sumă de 700 dolari SUA, fiind reținut în flagrant, după ce a primit suma de 1 500 lei, adică o parte din suma cerută ilegal prin violență în mărime de 700 dolari SUA, pentru o datorie neexistentă.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Andrițco Valerian, Andrițco Roman și Lipciu Vasile să fie condamnați pentru comiterea infracțiunii imputate la o pedeapsă sub formă de închisoare și amendă.

În motivarea apelului a invocat netemeinicia sentinței sub aspectul nerespectării exigențelor art. 101 alin. (1), (3) Cod de procedură penală; nu s-a dat o apreciere justă declarațiilor părții vătămate și a martorilor; nu a fost confirmată pretinsa relație ostilă dintre inculpatul Lipciu Vasile și partea vătămată; instanța a pus la baza sentinței de achitare doar declarațiile inculpaților, dând o valoare prestabilită, lipsa în acțiunile acestora a elementelor infracțiunii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 iunie 2011, a fost admis apelul procurorului, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

- inculpatul Andrițco Valerian a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 800 unități convenționale, ceea ce constituie 16 000 (șaisprezece mii) lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere și funcții legate de gestionarea și păstrarea bunurilor materiale pe termen de 2 (doi) ani;

- în temeiul art. 391 alin. (2) Cod de procedură penală, a fost încetat procesul penal în privința lui Lipciu Vasile, din motivul că fapta săvârșită constituie contravenție prevăzută de art. 78 alin. (2), art. 335 Cod contravențional;

- în temeiul art. 391 alin. (2) Cod de procedură penală, a fost încetat procesul penal în privința lui Andrițco Roman, din motivul că fapta săvârșită constituie contravenție prevăzută de art. 335 Cod contravențional.

În conformitate cu prevederile art. 26, 30, 441, 461 Cod contravențional, a fost încetat procesul contravențional pe art. 78 alin. (2), art. 335 Cod contravențional în privința lui Lipciu Vasile și pe art. 335 Cod contravențional în privința lui Andrițco Roman în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

În rest, apelul procurorului a fost respins, ca nefondat.

4.1. Instanța de apel și-a motivat decizia sa prin faptul că acțiunile inculpaților Lipciu Vasile și Andrițco Roman nu pot fi încadrate în baza art. 352 alin. (3) lit. b) Cod penal, ca samavolnicie însoțită de aplicarea violenței periculoase pentru viață sau sănătate, deoarece samavolnicia prevăzută de art. 352 Cod penal, conține semnele infracțiunii numai în cazul dacă s-au cauzat daune în proporții mari, ceea ce conform art. 126 Cod penal, presupune cauzarea pagubei ce depășește 2500 unități convenționale – 50 000 lei, pe când, în cazul dat, prin rechizitoriul a fost imputată inculpaților comiterea șantajului cu cauzarea unei pagube în sumă de 700 dolari SUA, echivalent a 7 840 lei.

Respectiv, în situația în care samavolnicia comisă nu constituie infracțiune, acțiunile făptașului urmează a fi calificate ca samavolnicie contravențională, care la data comiterii se încadra în baza art. 335 Cod contravențional. Ținând cont, că de la comiterea contravenției prevăzute de art. 335 Cod contravențional au trecut mai mult de trei luni urmează a fi încetat procesul în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

La fel, nu s-a dovedit intenția lui Andrițco Valerian în comiterea infracțiunii de șantaj în privința lui Slobodniuc Vladimir, lipsind probe precum că inculpatul l-ar fi amenințat în mod real, în scopul dobândirii banilor preținși, astfel săvârșind o escrocherie cu cauzarea de daune considerabile, adică infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, deoarece Andrițco Valerian l-a indus în eroare pe Slobodniuc Vladimir, precum că a săvârșit trafic de influență asupra persoanelor din organele de drept și judiciare în scopul eliberării acestuia din închisoare, însă, în realitate, nu a întreprins careva acțiuni.

5. În recursul ordinar declarat de procuror, invocându-se temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1), pct. 6), 12) Cod de procedură penală, s-a solicitat casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, pe motiv că instanțele de fond au dat o apreciere greșită probelor administrate pe dosar și verificate în ședința de judecată, care în opinia recurentului, demonstrează cu certitudine culpabilitatea inculpaților în comiterea infracțiunii imputate, astfel fiind pronunțată o hotărâre ilegală și neîntemeiată.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 14 februarie 2012, a fost admis recursul ordinar declarat de procuror, s-a casat decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 iunie 2011 și s-a dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece instanța de apel nu a respectat prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală.

7.1. La adoptarea soluției date, instanța de recurs a statuat că, instanța de apel a comis o eroare de drept, care nu poate fi corectată în instanța de recurs, nu a ținut cont de prevederile Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție din 07.11.2005, nr. 16 „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre șantaj”, deoarece în pct. 5 se explică că, „în cazul infracțiunii prevăzute la art. 189 Cod penal, amenințarea se exprimă prin influențarea psihică a victimei, care o determină să adopte o conduită cerută de făptuitor. Amenințarea se exprimă în promisiunea aplicării anumitor măsuri (a violenței, inclusiv a omorului; a răspîndirii unor știri defăimătoare; a deteriorării sau distrugerii bunurilor; a răpirii) în raport cu victima, rudele sau apropiații acesteia, în cazul în care victima nu va îndeplini cererea făptuitorului. La calificarea infracțiunii nu contează dacă a existat sau nu în realitate năzuința de a realiza amenințarea. Este suficient ca victima să perceapă amenințarea ca pe una reală. Forma amenințării (orală, scrisă, prin intermediul unor terțe persoane etc) nu are importanță la calificarea șantajului.”

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 martie 2013, a fost admis apelul procurorului, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

- inculpatul Andrițco Valerian a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal la pedeapsă, cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis cu amendă în mărime de 1 000 (una mie) unități convenționale.

- inculpații Andrițco Roman și Lipciu Vasile au fost condamnați pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 189 alin. (3) lit. e) Cod penal, cu stabilirea pedepsei cîte 6 (șase) ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis cu amendă în mărime de 1 000 (una mie) unități convenționale.

9. Au declarat recursuri ordinare împotriva deciziei instanței de apel avocatul Tudor Chirtoacă în numele inculpatului Andrițco Valerian, avocatul Octavian Babără în numele inculpatului Andrițco Roman și avocatul Dariiev Boris în numele inculpatului Lipciu Vasile, care invocînd temeiul art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărîrii contestate, cu remiterea la rejudecare și cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care Andrițco Valerian, Andrițco Roman și Lipciu Vasile să fie achitați din motiv că, faptele lor nu întrunesc elementele infracțiunii. În susținerea poziției privind nevinovăția inculpaților nu au adus careva argumente, doar au menționat faptul că, ulterior vor prezenta partea motivată a recursurilor.

10. Verificînd argumentele invocate în recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora, ca fiind necorespunzătoare după conținut, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art.427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Articolul 430 Cod de procedură penală stipulează cerințele cărora trebuie să corespundă cererea de recurs ordinar, în special conținutul acesteia, inclusiv obligația recurentului de a indica temeiurile prevăzute de art.427 Cod de procedură penală (unul sau mai multe din acestea) invocate în recurs și în ce constă problema

de drept de importanță generală abordată în cauza dată.

Din textul recursului declarat în cauză rezultă că, recurenții nu au respectat aceste cerințe, inclusiv prevederile art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală, cerință esențială față de recurs, prin care autorul trebuie să invoce concret unul din temeiurile prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care este conținutul acestuia, argumentarea nu din punct de vedere al stării de fapt, ci a problemei de drept și prin ce cauza dată are importanță deosebită pentru jurisprudență.

În recursurile ordinare declarate nu este specificat în ce constă problema de drept de importanță generală ce există în cauză și care este eroarea comisă de instanța de apel, ce ar motiva casarea hotărârii, la fel, instanța de recurs menționează că recurenții, în susținerea poziției privind nevinovăția inculpaților nu au adus careva argumente, doar menționând faptul că, ulterior vor prezenta partea motivată a recursurilor.

Astfel, din momentul pronunțării deciziei motivate a instanței de apel la 25 aprilie 2013, deja a expirat termenul de 30 zile prevăzut de legiuitor pentru a contesta decizia respectivă, termen care la 28 mai 2013 a devenit scadent și pe care recurenții nu l-au respectat pentru a prezenta recursurile motivate.

Drept temei pentru recursuri, recurenții au invocat pct. 8) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, conform căruia, o hotărâre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că nu îndeplinește cerințele de conținut, prevăzute în art. 429 și 430 Cod de procedură penală.

În acest context, Colegiul conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursurilor ordinare și, potrivit legii, se impune respingerea recursurilor ca inadmisibile, deoarece nu îndeplinesc cerințele de conținut.

11. Din aceste motive, în conformitate cu prevederile pct. 1) alin. (2) art. 432 Cod de procedură penală, Colegiul Penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocatul Tudor Chirtoacă în numele inculpatului Andrițco Valerian, avocatul Octavian Babără în numele inculpatului Andrițco Roman și avocatul Dariev Boris în numele inculpatului Lipciu Vasile împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 martie 2013 în cauza penală în privința lui *Andrițco Valerian, Andrițco Roman, Lipciu Vasile*, deoarece nu îndeplinesc cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 16 octombrie 2013.

Președinte
(semnătura)
Petru Ursache

Judecător
(semnătura)
Ghenadie Nicolaev

Judecător
(semnătura)
Vladimir Timofti

**Copia corespunde originalului
Judecător:**

Ghenadie Nicolaev

